

Most megmutatjuk!

Magyarországi cigány művészet Bécsben

Ezzel a fesztivállal úgy tűnik, nagyon eltaláltuk az osztrák közönség érdeklődését – mondja Fónagy Zoltán, a Collegium Hungaricum (CH) igazgatója az első rendezvény, a képzőművészeti kiállítás megnyitója után. Nemcsak hogy telt ház volt, de főként osztrákok jöttek el, köztük nagyon sokan olyanok, akiket még soha nem látunk nálunk – teszi hozzá.

„Most megmutatjuk!” – ez a sokat mondó címe annak a kizárólag magyarországi roma művészek részvételével, nemcsak a CH épületében, hanem „külső” helyszíneken is megrendezésre került, sok műfajt felölelő, egyhónapos seregszemlének. A megnyitó vendégei a cigány képzőművészet legjelesebb magyarországi képviselőinek festményei, szobrai és fotói mellett zenei ízelítőt is kaptak. A *Parno Graszt* fellépése persze inkább csak kedvcsináló volt, a kelet-magyarországi együttes ugyanis a tényleges koncertet később adta. Legendás helyszínen, a Sargfabrik-ban, abban az egykori üzemből kialakított kultúrházban, amely oly szívesen ad otthont kisebbségi, az integrációs életformát előtérbe helyező programoknak. Ugyanitt lépett fel október közepén *Palya Bea* – míg a többi zenei rendezvény és a filmelőadások helyszíne a magyar intézet. A rendszeres programok – mint a táncház –, ebben az időszakban szintén a fesztivál tematikáját követték. Sőt: a bécsi Múzeumok Hosszú Éjszakáján – amelynek évek óta a Collegium Hungaricum is résztvevője – Veszprém megye cigány folklórjának képviselője, a Fláre Beás együttes zenélt a látogatóknak.

Az első kiállítás, és az egész fesztivál koncepciója újdonságnak számít. Két éve Kremsben volt már példa a cigány-kultúra bemutatására – ott azonban a szociológia, a történelem – egyfajta szélesebb ismeretterjesztés – is szerepet játszott. Most csak és kizárólag a roma-művészeté a főszerep – mondta *Szuhay Péter* kurátor, aki a Néprajzi Múzeum munkatársaként a téma kiváló ismerője. Azt persze elismerte, hogy a besorolás nem egyszerű, s nem is feltétlenül pontos, hiszen míg egyik-másik cigány származású művész valóban ebből a kulturális közegeből merít, mások munkájának eredményei legfeljebb saját gyökereik miatt tartoznak ide. Nem mindenkinek jut lehetősége bekapcsolódni a kortárs művészetbe. *Kállai András* willendorfi Vénuszba „oltott” Barbie baba-kompozícióján nehéz felfedezni a roma-hagyományok nyomait – teszi hozzá. Mégis, éppen a kortárs művészként történő felfedezés érdekében fontos ez a csoportosítás.

A nagy áttörést mindenképpen a tavalyi Velencei Biennále hozta meg, amelynek Roma Pavilonjában a most Bécsben kiállító valamennyi művész munkái ott voltak. *Szuhay* bízik benne, hogy előbb-utóbb megalakulhat a magyarországi Roma Művészetek Múzeuma is. A terv jó ideje kész, csak a megvalósítás halad igen nehezen. Addig be kell érni időszakos kiállításokkal. *Igaz, az Emlékezés színes álmai* – a cigány kortárs képzőművészek alkotásaiból összeállított tárlat – a Néprajzi Múzeumból nemcsak, hogy átkerült a Nemzeti Galériába, de vándorútra is indult több nagyvárosba.

A filmprogram *Oláh Gábor Rap, Revü, Rómeó* című munkájával indult. Szerepelt olyan film is, amelyet már vetítettek Bécsben, egy másik fesztiválon (a *Nyócker*), és dokumentumfilmeket is műsorra tűztek. Köztük a *Cigány anyám* című osztrák filmet, amely egy anyaleány kapcsolatban mutatja be roma holokauszt kései hatását.

Szászi Júlia

Barátság

XV. évfolyam, 5. szám
2008. november 15.

TARTALOM

KÖZÖS EURÓPÁNK

Világváros született: Budapest, 1873	5824
A neve legyen Budapest	5828
Pest-Buda nemzetiségi összetétele	5829
A balladás híd	5829
Rákoskeresztúr	5832
Langfelder Vilmos, Wallenberg munkatársa	5837
Multi-kulti Óbudán	5842
Józsefváros Josefstadtban	5844
Kulturális városközpont Újbudán	5846
Budapest főpolgármesterei	5848

FIATALOKNAK

Portugáliában az Ersamussal mi-egy-más (pályázati kiírás)	5849 5851
--	--------------

CIVIL SZERVEZETEKNEK

A küldött szerepéről	5852
----------------------	------

KITEKINTŐ

Az inkák nyelve	5854
Grúzia kisebbségei	5856

TELEVÍZIO

Összeállítás a 30 éves jubileumát ünneplő nemzetiségi televíziózásról	5858
Ünnep Villányban	5871
Nemzetiségi műsorok sugárzási ideje	5872

KÖNYV

A magyar tanítóképzés történetéből	5873
---------------------------------------	------

HÁZAINK TÁJA

Receptek Rákosmente szakácskönyvéből	5875
---	------

INHALT, CONTENTS	5878
------------------	------

BORÍTÓINKON

Most megmutatjuk! Magyarországi cigány művészet Bécsben Kultúrák párbeszéde – karikatúrákban	
---	--